

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

***ЦЕНТР ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ
ТА СУЧАСНИХ ОСВІТНІХ ТЕХНОЛОГІЙ***

**Присвячується
100-річчю ОНЕУ**

**ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ВИЩОЇ ОСВІТИ:
ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ**

(матеріали IV Міжнародної науково-методичної конференції)

4-5 лютого 2021 р.

ОДЕСА ОНЕУ 2021

МОЖЛИВОСТІ ОПТИМІЗАЦІЇ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ В УМОВАХ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ

У зв'язку з вимушеним переходом на змішане або повністю дистанційне навчання зростає обсяг і роль самостійної роботи студентів. В цьому випадку систематична, керована викладачем самостійна діяльність студента стає домінуючою. Саме організація самостійної роботи є однією з головних особливостей навчання з використанням дистанційних технологій. Студентам доводиться значну частину навчального матеріалу вивчати без викладача. Це вимагає від них більшої самостійності і чіткої організації свого робочого дня. Особлива відповідальність при цьому лягає на викладача, який не тільки виступає в ролі консультанта з певного предмету, але одночасно допомагає студентам побудувати індивідуальну освітню траєкторію, визначити глибину вивчення матеріалу і коло його джерел. Умови проведення дистанційного заняття можуть відрізнятися за режимом взаємодії викладача зі студентами: в режимі он-лайн зі студентами, які одночасно перебувають біля комп'ютерного робочого місця; в режимі офф-лайн. У цьому випадку фактор місцезнаходження і часу не є суттєвим, оскільки вся взаємодія організовується в відкладеному режимі. При розробці дистанційного заняття слід брати до уваги ізолюваність студентів. Навчальні матеріали повинні супроводжуватись необхідними поясненнями та інструкціями. [1].

Слід звернути увагу на те, що в умовах використання дистанційних технологій навчання багато в чому змінюється зміст діяльності викладача. Якщо в традиційній освіті викладач більшу частину часу приділяв безпосередньому спілкуванню зі студентами під час читання лекцій, проведення практичних занять, то використання мережевих освітніх ресурсів в повсякденній практиці дає можливість урізноманітнити використовувані

навчальні матеріали, організувати навчальну діяльність студентів з урахуванням їх індивідуальних особливостей, але водночас вимагає значних додаткових витрат часу викладача на підготовку необхідного навчально-методичного забезпечення в електронному вигляді.

Умовами використання технологій дистанційного навчання в процесі самостійного вивчення дисциплін є створення інформаційно-освітнього середовища (ІОС), що об'єднує інформаційні освітні ресурси, комп'ютерні засоби навчання, засоби управління освітнім процесом, педагогічні прийоми та методи, спрямовані на формування культури раціонального мислення, органічне включення технологій дистанційного навчання в загальну структуру вищої освіти; взаємозв'язок технологій дистанційного навчання з традиційними засобами навчання [2].

Умовами ефективної самостійної роботи студентів з використанням дистанційних технологій є:

1) забезпечення управління самостійною роботою студентів в умовах дистанційного навчання, тобто визначення принципів, умов, ресурсів, критеріїв і етапів організації навчальної діяльності у відповідному інформаційно-освітньому середовищі;

2) обґрунтування і розробка моделі управління самостійною роботою на основі інтеграції технологій традиційного і дистанційного навчання;

3) організація систематичної самостійної роботи студентів (СРС) в інформаційно-освітньому середовищі, спрямована на оволодіння способами вирішення соціально-економічних і дослідницьких завдань;

4) створення умов для освітньої діяльності студентів в інформаційно-освітньому середовищі, розроблення відповідних навчально-методичних комплексів та методичних рекомендацій;

5) широке використання можливостей дистанційного навчання в удосконаленні форм взаємодії, спілкування викладачів і студентів.

Принципами управління СРС в умовах інформаційно-освітнього середовища дистанційного навчання є: інтерактивність; чітке формулювання

цілей і критеріїв оцінки результатів завдання; відкритість викладача в спілкуванні зі студентами [2].

Умови управління СРС в інформаційно-освітнього середовищі:

- ✓ розуміння студентами значущості СРС;
- ✓ орієнтація на оволодіння новими знаннями, засвоєння способів і прийомів самостійного придбання знань;
- ✓ інтерес до процесу, змісту, результату;
- ✓ ефективна взаємодія викладачів і студентів;
- ✓ рівень навичок обробки інформації.

В умовах навчання з використанням дистанційних технологій можна виділити 3 блока забезпечення самостійної роботи студентів:

1) забезпечення навчально-методичними ресурсами (календарний план, конспекти лекцій, особисті картки самостійної роботи студентів);

2) забезпечення контрольнo-діагностичним матеріалом (вхідні тести, контрольні тести, контрольні роботи, дослідницькі завдання);

3) забезпечення навчально-інформаційними матеріалами (навчально-методичний комплекс, електронні підручники та навчальні посібники, презентації, методичні рекомендації щодо виконання практичних завдань).

Таким чином, для оптимізації та досягнення якісних результатів самостійної роботи студентів необхідно повною мірою і комплексно використовувати всі аспекти вдосконалення освітнього процесу на основі технологій дистанційного навчання.

Список використаних джерел:

1. Григорьян Э. А. Организация самостоятельной работы студентов в условиях дистанционного обучения. [Електронний ресурс]. URL: [http:// xn--btb1bbcge2a.xn--p1ai/blog/2020-11-24-1655](http://xn--btb1bbcge2a.xn--p1ai/blog/2020-11-24-1655)
2. Николаева Л. В. Управление самостоятельной работой студентов в условиях дистанционного обучения. [Електронний ресурс]. URL: [http:// nauka-pedagogika.com/pedagogika-13-00-01/dissertaciya-upravlenie-samostoyatelnoy-rabotoy-studentov-v-usloviyah-distantsionnogo-obucheniya#ixzz6kqXABV1B](http://nauka-pedagogika.com/pedagogika-13-00-01/dissertaciya-upravlenie-samostoyatelnoy-rabotoy-studentov-v-usloviyah-distantsionnogo-obucheniya#ixzz6kqXABV1B)
3. Самошенко О. В., Ольвінська Ю. О. Особливості організації самостійної роботи студентів в умовах індивідуалізації навчання. *Забезпечення якості вищої освіти: проблеми та перспективи розвитку*. Матеріали III Міжнародної науково-методичної конференції (м. Одеса, 26-27 лютого 2020 р.). Одеса : ОНЕУ, 2020. С. 236-238.